

بسم الله العليم

تاریخ: ۸ اسفند ۱۳۷۹

-- عضو محترم شورای عالی مدیریت سایت

پس از عرض سلام؛

آنچه می‌بایست به عنوان پیش‌نویس طرح ساختاری پایگاه پارسا برای بررسی در جلسه‌ی شورای عالی مدیریت سایت در روز دوشنبه خدمت دوستان ارائه می‌گردید منضمّاً به این نامه تقدیم می‌گردد، با این امید که مرضی امام عصر روح‌له‌الفداء قرار گرفته و گامی باشد هر چند کوچک در راستای رشد و تعالی مرکزی که داعیه‌دار توسعه و گسترش دین اسلام به همراه وصف ناب در سراسر جهان است، وصفی که همواره ملحوظ نظر امام شهدا خمینی کبیر رضوان خدا بر او باد و همیشه مذکور جانشین صالح او، زعیم و زمام‌دار حکومت اسلامی به نیابت عام آن مرشد به ظاهر غائب، بوده و می‌باشد. این طرح را تقدیم می‌کنم به شهیدان اندیشمند مطهری و بهشتی که جایشان امروز در این مرکز اسلامی خالی است و اگر بودند هرگز نوبت به ما نمی‌رسید که طراحان اسلام‌شناس آنان بودند که رفتند.

لازم می‌دانم نکاتی را مقدّم بر جدول غایم تا پیشاپیش عذری باشد در کاستی‌هایی که ممکن است در آن

جلب نظر نماید:

- ♦ در تمام طرح‌های موجود بنا بر اختصار بوده و کمی وقت اجازه‌ی تفصیل و موشکافی نداده است.
- ♦ یکی از دلایل اجمال موجود در طرح‌های مطرح شده بازگذاشتن دست اعضای شورا بوده است. زیرا بیان بیش از حدّ جزئیات فرصت فکر و اندیشه را از دوستان گرفته و نوعی بمباران اطلاعاتی به شمار می‌رود. به این ترتیب وقتی تنها کلیات مطرح شده‌اند، ذهن‌های پویا ناخودآگاه درصدد تکمیل زوایای پنهان طرح برآمده و در این میان پدیده‌های جدیدی حادث خواهند شد.
- ♦ اگر مشاهده می‌فرمایید که بسیاری از طرح‌ها به زبان لاتین نگاشته شده‌اند از نقص برنامه‌ی طراحی نشأت می‌گیرد که اگر می‌خواستیم به فارسی درآورم زمان بیشتری نیاز بود. برای رفع این مشکل توضیحاتی را ضمیمه‌ی طرح نموده‌ام. إن شاء الله در مراحل بعدی کار اگر نیاز بود جداول دقیق‌تر و مناسب‌تری به زبان فارسی تهیه خواهد شد. □

والسلام

توضیحات

❖ نخستین طرح، جدول شماره ۱^۱، نمایی از بخش‌های موجود در سایت پارسا را نمایش می‌دهد. کاربر پس از ورود به صفحه‌ی اصلی به شش بخش دسترسی دارد: زبان‌های سه‌گانه و سه بخش جانبی؛ ده کتاب برتر، کتاب‌های مجانی و درباره‌ی ما. در این نما ارتباط ساخت‌یافته‌ای بین بخش‌ها و صفحات دیده نمی‌شود. این چیزی است که هم‌اکنون بر روی شبکه‌ی جهانی قرار دارد.

❖ جدول شماره ۲^۲ منوهای صفحات را نمایش می‌دهد، این منوها در واقع مسیر ارتباطی کاربر در بین صفحات هستند. ترتیب موجود در آن‌ها عیناً در این جدول رعایت شده است. مشخص است که بسیاری از صفحات در عنوان‌های نامناسبی قرار گرفته‌اند. این جدول تا حدودی ساختار عرفی سایت را که ساختار رایج در جهان شبکه‌ای است به نمایش می‌گذارد.

❖ و اما خودِ شورا، در جدول شماره ۳^۳ سعی شده است تا اندازه‌ای مسیر جریان یافتن ایده‌ها و نظرات از ذهن اعضا تا مرحله‌ی اجرا و از سوی دیگر چگونگی طرح‌نقدها و ایرادات توسط معاونت‌ها و بررسی و ارجاع به معاونت مربوطه نشان داده شود. البته در این تصویر محلی نیز به تقسیم کار بین بخش‌ها بوده است.

❖ همان‌طور که در جلسه‌ی نخست مشخص شد این وظیفه‌ی شورا است که ساختار حاکم بر سایت را جرح و تعدیل نماید، ولی برای تسریع در کار نموداری به عنوان پیش‌نویس تهیه شده است که در جدول شماره ۴^۴ قابل مشاهده است. در این نمودار تنها ساختار منطقی پایگاه مد نظر قرار گرفته است. بدیهی است این چیزی نیست که بر روی شبکه می‌رود، ساختار منطقی تنها شرایطی را فراهم می‌آورد تا ضمی مشخص شدن جایگاه همه چیز در پایگاه و درک ضرورت وجود آن‌ها، نقص‌ها و کاستی‌ها و کمبودها خود را بهتر نشان دهند و توجیهی برای هر صفحه و هر بخش وجود داشته باشد. این چارچوب پس از تصحیح تبدیل به ساختار عرفی می‌گردد و سپس محور تمام صفحات پایگاه قرار می‌گیرد.

درست است؛ باید مفصلاً تمام عناوینی را که به زبانی بیگانه در این جدول نوشته‌ام توضیح دهم با توجه به این که به دلیل محدودیت مکانی آن واژه‌های بیگانه نیز مختصر شده‌اند و صامت^{۵۶} صفحه رقم زیادی است، ناگزیر به اندک توضیحی بسنده خواهم نمود در ضمیمه‌ی بعدی.

❖ آخرین تصویر نمایی از يك ساختمان است. تصوّر کنید پارسا يك كتاب‌خانه است با این تفاوت که در پایگاه داده‌اش به جای کتاب، فیش کتاب‌شناسی دارد؛ هدف از آن ایجاد نگاهی جدید به بخش‌ها در ذهن‌ها.

شرح ساختار پیشنهادی

♦ پارسا يك هدف دارد؛ ارائۀ اطلاعات منبع‌شناسی اسلامی روشن است که پایگاه (در این نوشتار این واژه معادل سایت لحاظ شده است) نیز به این امر تعلق دارد. ولی بخش‌های دیگری نیز هستند که به طور غیر مستقیم با هدف پارسا ارتباط دارند. این بخش‌های جانبی یا مرتبط با کاربر هستند و یا پارسا. ♦ اطلاع‌های عرضه شونده در بخش منبع‌شناسی به صورت پویا و در بخش جانبی به صورت ایستا خواهند بود.

♦ در بخش منبع‌شناسی دو شیوۀ متفاوت برای ارائۀ اطلاعات در نظر گرفته شده است؛ شیوۀ نخست غالباً در بطن تحقیق کاربر را یاری می‌رساند و شیوۀ دوم معمولاً در ضمن مطالعه‌ی پیشینه مورد استفاده قرار می‌گیرد. از آن رو که داعیۀ پارسا از زمان تشکیل و وجه راه‌اندازی چنین پایگاهی اساساً از میان بردن دوباره‌کاری‌ها و تحقیق‌های موازی بوده است و نقش مطالعه‌ی پیشینه در ایجاد خط سیر تحقیق برکسی پوشیده نیست و چه بسا محقق را به طور کل از تحقیق روی آن موضوع خاص به دلیل حجم کارهایی که روی آن انجام شده است منصرف نماید، لازم است توجه بیش‌تری به این بخش صورت گیرد.

♦ Field by Field نوعی جستجوی پیشرفته است که در آن کاربر ابتدا نوع عبارت خود را معین نموده سپس خود عبارت را می‌آورد و این را تا چند مرحله و چند نوع مختلف می‌تواند ادامه دهد و در این میان نوع ارتباط بین عبارت‌ها را نیز (و، یا، غیراز، فقط یا) مشخص می‌نماید و در انتها جستجوی خود را انجام می‌دهد. این روش هم‌اکنون در پایگاه به کار گرفته شده است.

♦ One Record نوعی دیگر از جستجوی پیشرفته است. کاربر يك رکورد کامل از اطلاعات را در اختیار دارد (مثلاً عنوان، پدیدآورنده، ناشر و...)، هر کدام را که بخواهد می‌تواند به صورت مشخص یا نامشخص پر نماید و پس از فشار دگمه‌ی جستجو تنها شاهد مواردی خواهد بود که در آن ویژگی‌ها مشترك باشند.

♦ Limited جستجوی پیشرفته‌ای است که به نتایج جستجوی ساده ملحق می‌شود. کاربر تنها در میان نتایج به دست آمده به دنبال مطلوب خود می‌گردد. قابل توجه این‌که می‌توان در صورت تمایل امکان ترکیب این سه نوع با هم و هر سه با جستجوی ساده را پدید آورد.

♦ Step by Step حرکت مرحله به مرحله از تمام اطلاعات به مورد مطلوب است. حرکتی که در هر مرحله دامنه و گستره‌ی نگاه کاربر را مطابق میل او کوچک‌تر می‌نماید.

نماینده‌ها (تزاروس) مصداقی از این کلی هستند و سزا نیست انحصار این ماهیت در این تك مصداق. نمونه‌ی ناقص‌تری از آن همین کتاب‌سرای ناشران است و اگر راه بیافتد شهر کتاب، در پیشینه‌ی تحقیق، حجم کارها و نمونه‌های مشابه را از چند زاویه به خوبی به نظر کاربر می‌رساند.

♦ help of pages در هر صفحه که نیاز باشد يك پیوند کاربر را به فضایی منتقل می‌کند که در خصوص همان صفحه تنها او را راهنمایی می‌کند، چیزی مانند کلید ^{F1} در ویندوز.

♦ Page of Form منظورم صفحه‌ایست حاوی يك فرم خالی که کاربر آن را پر می‌کند و نظرش را با ارسال آن به دست ما می‌رساند و اکنون موجود می‌باشد.

♦ Plus & Minus چند علامت + و - در کنار هم است (++ , + , - , --) که در پائین هر صفحه‌ای در طرف راست به صورت سیال تنها برای يك بار قرار می‌گیرد و کاربر با زدن موش روی یکی از آن‌ها نظر خود را در مورد آن صفحه اعلام می‌نماید. این را فقط يك بار در سایت بریتانیکا دیدم.

♦ Go To Discuss گزینه‌ای است که در صفحات نمای تفصیلی (Detail) قرار داده می‌شود و به نوعی معنای حاشیه‌نویسی را دارد. محقق از طریق آن به صفحه‌ای راه می‌یابد که می‌تواند نظر دیگران در مورد آن فیش مشخص را بخواند و نظر خود را اضافه نماید. تصور کنید به دنبال بهترین کتابی می‌گردید که در مورد اندیشه‌ی سیاسی امام خمینی رضوان‌الله‌علیه نوشته شده باشد انتخاب آن از میان چند مورد مشابه دشوار است، چکیده‌ها نیز مشابهت دارند، این‌جاست که اطلاع از نظر دیگر محققین که قبل از شما گرفتار همین دغدغه بوده‌اند و به آن کتاب‌ها مراجعه نموده‌اند ارزشمند خواهد بود.

♦ Similar Sites سایت‌های مشابه را معرفی می‌نماید؛ کتاب‌خانه‌ها و کتاب‌شناسی‌ها و کتاب‌فروشی‌ها، اعم از اسلامی و دوز آن.

♦ Partners معرفی سایت همه‌ی آنانی که به نحوی با پارسا ارتباط دارند و طرف حساب ما می‌باشند. ناشران و دیگر کتاب‌خانه‌ها.

♦ Procedure شش بخش دارد که هر يك توضیح مفصل بخشی از روند کاری پارسا را ارائه می‌نماید. آشنایی کاربر با کارهایی که بر روی داده از مرحله‌ی ورود تا مرحله‌ی عرضه انجام می‌شود اعتماد او به اطلاعات را افزایش می‌دهد و در ضمن اعتبار پارسا را.

♦ Policy محتوی مشخصات پایگاه و حق کپی‌رایت و سایر اطلاعات مورد نیاز خواهد بود.

♦ Staff تعارف و تواضع را کنار بگذاریم، مشخصات و تصویر نیروهای اصلی در این‌جا خواهد آمد.

